

**Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia
im. Jadwigi Kaliszewskiej
w Zespole Szkół Muzycznych w Poznaniu**

**PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
NA ROK SZKOLNY 2023 - 2024**

Spis treści

Wstęp.....	3
Podstawy prawne.....	4
Misja i wizja Szkoły.....	5
Sylwetka absolwenta Szkoły.....	6
Ogólne założenia programu wychowawczo - profilaktycznego Szkoły.....	7
Charakterystyka środowiska szkolnego.....	9
Główne cele wychowawczo – profilaktyczne Szkoły.....	11
Harmonogram działań wychowawczo – profilaktycznych.....	13
Ewaluacja.....	17

Wstęp

Program wychowawczo - profilaktyczny jest przeznaczony dla uczniów Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Jadwigi Kaliszewskiej w Zespole Szkół Muzycznych w Poznaniu. Program został opracowany w oparciu o aktualne przepisy prawa oświatowego i jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów szkoły muzycznej. Uwzględnia zadania wynikające z podstawowych funkcji szkoły, wnioski i zalecenia organów nadzorujących, wnioski Rady Rodziców, Rady Pedagogicznej oraz Samorządu Uczniowskiego. Jest dokumentem stanowiącym wytyczne do pracy wychowawczej.

Działalność wychowawcza szkoły jest zintegrowana z procesem dydaktycznym realizowanym przez wszystkich nauczycieli na zajęciach edukacyjnych oraz przez wszystkich pracowników szkoły w bezpośrednich kontaktach z uczniami. Program opisuje treści i działania skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców związane z realizacją misji wychowawczej szkoły oraz zadań w zakresie wychowania, opieki i działań profilaktycznych.

Podstawy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. – art. 72 (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483; z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 uwzględnione zmiany: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672 i 1718.).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii* (Dz.U. 2018 poz. 214)
4. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. *w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1637).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. *w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. *w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578 z późn. zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. *w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno – rehabilitacyjno - opiekuńczych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1712 z późn. zm.).
8. Statut Zespołu Szkół Muzycznych w Poznaniu.

Misja i wizja Szkoły

Stworzenie warunków młodzieży szczególnie uzdolnionej muzycznie do zdobywania wiedzy, rozwijania talentu i jasno sprecyzowanych zainteresowań muzyką.

Wspomaganie wielopłaszczyznowego rozwoju młodych muzyków przy współpracy z rodzicami, nauczycielami różnych specjalności i pracownikami Szkoły.

Uwrażliwienie na piękno i sztukę oraz wskazywanie jej humanistycznych wartości.

Rozbudzanie odpowiedzialności za własny rozwój artystyczny i kształtowanie charakteru w powiązaniu z szacunkiem dla drugiego człowieka.

Przygotowanie absolwenta Szkoły do wyboru właściwej dla siebie drogi życiowej.

Sylwetka absolwenta Szkoły

- Potrafi znaleźć swoje miejsce w świecie artystycznym i otaczającej go rzeczywistości.
- Zna swoją wartość, osiąga swoje cele z poszanowaniem potrzeb drugiego człowieka.
- Ma motywację do ciągłego kształcenia się i pracy nad sobą, kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną.
- Poszukuje prawdziwych wartości tj. prawda, mądrość, sprawiedliwość, uczciwość itp.
- Jest wierny wybranym ideałom i wartościom ogólnoludzkim oraz kieruje się nimi w życiu.
- Cechuje go wysoka kultura osobista.
- Jest otwarty na innych, wrażliwy, życzliwy, odpowiedzialny i uczynny, nie odmawia pomocy potrzebującym.
- Jest tolerancyjny, szanuje tych, którzy mają odmienne poglądy, pochodzenie narodowe i kulturowe, religię, możliwości fizyczne i intelektualne.
- Posiada wiedzę na temat mechanizmów i skutków uzależnień, agresji, przemocy i cyberprzemocy, potrafi obronić się przed zagrożeniami, wie gdzie szukać pomocy.
- Cechuje go postawa patriotyczna. Zna historię swojego narodu, jest ambasadorem polskiej kultury.
- Pielęgnuje tradycje Szkoły i kultywuje ideały Patrona Szkoły.
- Jest przygotowany do następnego etapu nauki.

Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły

1. Rodzice posiadają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci.
2. Szkoła wspiera rodzinę w dziedzinie wychowania gwarantując prawo do wychowania w duchu pokoju, wolności i równości z poszanowaniem godności człowieka.
3. Nauczyciele wspomagają rozwój osobowy ucznia we wszystkich wymiarach:
 - intelektualnym,
 - psychicznym,
 - społecznym,
 - zdrowotnym,
 - moralnym,
 - patriotycznym.
4. Szkoła dąży do kształtowania w uczniach szacunku dla dobra wspólnego, rodziny, społeczności lokalnej, państwowej, a także do rozwijania patriotyzmu jako wartości o podstawowym znaczeniu.
5. Młodzież otrzymuje w szkole pomoc w rozpoznawaniu wartości moralnych, w dokonywaniu wyborów i hierarchizacji tych wartości.
6. Szkoła pomaga w odpowiedzi o sens życia, o przyszłość, wskazując na rzetelną pracę i uczciwość jako wartości prowadzące do realizacji przyjętych celów.

7. Wychowawca w celu realizacji zadań wychowawczych powinien:

- utrzymywać systematyczny i częsty kontakt z nauczycielami w celu koordynacji oddziaływań wychowawczych,
- śledzić postępy w nauce swoich wychowanków,
- współpracować z rodzicami i informować ich na bieżąco o ocenach i zachowaniu,
- współpracować z psychologiem i pedagogiem szkolnym,
- dbać o systematyczne uczęszczanie uczniów na zajęcia,
- kształtować właściwe stosunki pomiędzy uczniami, opierając się na tolerancji i poszanowaniu godności osoby ludzkiej,
- powiadamiać rodziców o przewidywanej dla ucznia ocenie niedostatecznej na miesiąc przed zakończeniem semestru.

8. Szkoła współpracuje z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania i profilaktyki poprzez:

- organizowanie spotkań z rodzicami,
- zapoznanie rodziców ze szkolnym programem wychowawczo-profilaktycznym,
- zapoznanie rodziców z wewnątrzszkolnym systemem oceniania,
- zaznajomienie z przepisami dotyczącymi oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
- informowanie w każdym czasie o zachowaniu i postępach w nauce ucznia,
- zapoznanie rodziców z planem pracy wychowawczej,
- indywidualne kontakty nauczyciela z rodzicami,
- zapewnienie wsparcia psychologiczno - pedagogicznego w zakresie rozpoznanych potrzeb i trudności.

Charakterystyka środowiska szkolnego

Głównym celem szkoły jest wspomaganie rozwoju młodzieży szczególnie uzdolnionej muzycznie i stworzenie im jak najlepszych warunków do nauki. Uczniowie podejmujący naukę w OSM II stopnia im. Jadwigi Kaliszewskiej mają już najczęściej sprecyzowane cele i plany zawodowe, większość absolwentów kontynuuje naukę w akademiach muzycznych. Atutem tej szkoły są małe klasy, co umożliwia dotarcie do każdego ucznia, rozpoznanie jego problemów i indywidualne traktowanie. Uczniowie OSM są osobami o dużej wrażliwości, które funkcjonują w specyficznym środowisku artystycznym, często narażonymi na presję psychiczną, związaną z silną rywalizacją, nastawioną na sukces. Brak sukcesu czy spekulatywnych osiągnięć może wywoływać frustrację, niskie poczucie własnej wartości, a niekiedy zachowania ryzykowne. Dodatkowo brak właściwej samooceny i wsparcia rodziny może prowadzić do różnorodnych trudności lub zachowań niepożądanych, którym chcemy przeciwdziałać.

CZYNNIKI RYZYKA	
<p>w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● brak opieki i zainteresowania ze strony rodzica, ● mieszkanie poza domem, ● zawyżone ambicje rodzica, ● patologie (np. przemoc, alkohol w rodzinie), ● zły stan finansowy rodziny, ● sposób wychowania. 	<p>w szkole, środowisku rówieśników:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyobcowanie i brak akceptacji, ● brak poczucia wspólnoty klasowej, ● brak współpracy z nauczycielem, ● brak realizacji obowiązku szkolnego, ● spadek motywacji, ● brak poczucia bezpieczeństwa, nowe przestrzenie klasowe, ● nowa lokalizacja szkoły, ● porównywanie się - rywalizacja, ● nietolerancja.
CZYNNIKI CHRONIĄCE	
<p>w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● właściwe relacje w domu rodzinnym, ● dobre więzi i kontakt z rodzicami, ● wspieranie przez rodzinę, ● sukcesy, ● możliwość rozwijania własnych zainteresowań, ● współpraca rodziców ze szkołą. 	<p>w szkole, środowisku rówieśników:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● poczucie bezpieczeństwa w środowisku klasowym i szkolnym, ● akceptacja ze strony rówieśników i nauczycieli, ● podmiotowe traktowanie przez rówieśników i nauczycieli, ● poczucie sprawiedliwości ze strony nauczycieli, ● poczucie wspólnoty klasowej, ● współpraca z kolegami oraz kadrą, ● możliwość wyrażania swojego zdania, ● zaangażowanie w życie klasy i szkoły, ● znajomość nowej lokalizacji szkoły, ● utrzymanie motywacji do nauki, ● możliwość realizowania pasji i zainteresowań, ● zdrowa rywalizacja.

Główne cele Programu wychowawczo - profilaktycznego Szkoły

Naczelnny cel wychowania: wychowanie człowieka odpowiedzialnego i szanującego drugą osobę oraz potrafiącego rozpoznać w otaczającym świecie piękno, dobro i prawdę.

Profilaktyka: rozumiana jako chronienie młodego człowieka przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się trudności.

Celem głównym jest ochrona ucznia przed zakłóceniami w rozwoju oraz przeciwdziałanie zachowaniom niepożądanym poprzez m. in. edukację, informację oraz kształcenie umiejętności refleksji i pracy nad sobą.

Cele szczegółowe programu:

- Wspomaganie ucznia w osiągnięciu pełni rozwoju intelektualnego i artystycznego.
- Wychowawcze oddziaływanie na kształtowanie osobowości ucznia oraz wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel - uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych.
- Kształtowanie postaw prospołecznych.
- Wychowanie patriotyczne.
- Profilaktyka dotycząca uzależnień m. in. od narkotyków i alkoholu oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i agresji.

- Prowadzenie działań zapewniających bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne uczniów, w tym bezpieczeństwo w Internecie.
- Profilaktyka i prewencja działań szkodliwych dla zdrowia, w tym m.in. działań autodestrukcyjnych, społecznych, zachowań ryzykownych oraz monitoring uczniów z zaburzeniami i opiniami z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.
- Podnoszenie jakości udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez nauczycieli przedmiotów artystycznych i wychowawców oraz doposażenie szkoły w narzędzia diagnozy psychologiczno - pedagogicznej.
- Praca nad rozwijaniem poczucia własnej wartości ucznia i umiejętności rozwiązywania problemów.
- Wspomaganie rozwoju ucznia wybitnie zdolnego.

Cele szczegółowe określono na podstawie:

- wywiadu z nauczycielami OSM,
- obserwacji zachowań uczniów,
- informacji wyniesionych z dyskusji z rodzicami i przedstawicielami uczniów,
- ankiety przeprowadzonej wśród uczniów OSM,
- zaleceń CEA.

Harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych 2023 – 2024

L.P	Zadanie	Sposób realizacji	Odbiorcy	Termin	Osoby odpowiedzialne i współpracujące
1.	Wspomaganie ucznia w osiągnięciu pełni rozwoju intelektualnego i artystycznego.	Organizowanie koncertów, okolicznościowych audycji, przesłuchań i czynne w nich uczestnictwo uczniów.	Uczniowie OSM	Cały rok	Wicedyrektorzy ZSM, nauczyciele przedmiotów artystycznych OSM
		Uczestniczenie w muzycznym życiu Poznania (wyjścia do opery, filharmonii).	Uczniowie OSM, rodzice	Cały rok	Nauczyciele przedmiotów artystycznych OSM; wychowawcy klas
		Uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych Poznania (wyjścia do teatru, kina, Muzeum Narodowego, udział w lekcjach muzealnych).	Uczniowie OSM	Cały rok	Nauczyciele języka polskiego OSM, nauczyciele historii muzyki OSM, wychowawcy klas
2.	Wychowawcze oddziaływanie na kształtowanie osobowości ucznia, w tym m.in. wzmacnianie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel - uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych.	Pogadanki, lekcje wychowawcze, konsultacje, porady, spotkania z rodzicami.	Uczniowie OSM	Cały rok	Wychowawcy klas OSM, nauczyciele OSM, psycholog/pedagog szkolny ZSM
3.	Kształtowanie postaw prospołecznych.	Zorganizowanie klasowych wyjść integracyjnych.	Uczniowie OSM	27 września 2023	Wychowawcy klas OSM
		Uczestnictwo uczniów w imprezach	Uczniowie OSM	Cały rok	Nauczyciele przedmiotów

		charytatywnych organizowanych przez różne instytucje.			artystycznych OSM; wychowawcy klas
		Zorganizowanie Wigilii szkolnej.	Uczniowie, rodzice, nauczyciele OSM	21 grudnia 2023	Wychowawca klasy IV OSM
		Zorganizowanie studniówki dla uczniów klasy VI OSM.	Uczniowie, rodzice, nauczyciele OSM	5 lutego 2024	Wychowawca klas V, VI OSM, nauczyciel języka niemieckiego OSM, rodzice uczniów klasy VI
		Zorganizowanie połówek dla uczniów klasy II (cykl 4-letni) i III (cykl 6-letni) OSM.	Uczniowie, rodzice, nauczyciele OSM	23 maja 2024	Wychowawca klasy II, wychowawca klasy III, nauczyciel wychowania fizycznego
4.	Wychowanie patriotyczne oraz poszerzanie wiedzy o specyfice szkoły artystycznej.	Inauguracja roku szkolnego.	Uczniowie, rodzice, nauczyciele OSM	1 września 2023	Wychowawca klasy III OSM, Wicedyrektor ZSM
		Spotkanie z okazji Dnia Edukacji Narodowej.	Dyrekcja ZSM, nauczyciele OSM, uczniowie OSM	Październik 2023	Wychowawca klasy II OSM
		Uroczystość szkolna z okazji Święta Niepodległości. Rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego	Uczniowie OSM, rodzice	Listopad 2023 Grudzień 2023/styczeń 2024	Nauczyciele języka polskiego OSM, nauczyciel historii, wychowawcy
		Uroczystość szkolna z okazji Święta Konstytucji 3 Maja. Rocznica Poznańskiego Czerwca	Uczniowie OSM, rodzice	Kwiecień/maj 2024 Czerwiec 2024	Nauczyciele języka polskiego i historii OSM

		Zakończenie roku szkolnego.	Uczniowie OSM, rodzice	21 czerwca 2024	Wychowawca klasy V OSM, wicedyrektor ZSM
5.	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. Wspomaganie rozwoju ucznia wybitnie zdolnego. Rozwijanie kompetencji psychologiczno-wychowawczych nauczycieli i rodziców uczniów.	Porady i konsultacje indywidualne – pomoc w radzeniu sobie ze zgłaszanymi trudnościami, wsparcie, plany działania, monitoring. Doposażenie w narzędzia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej.	Uczniowie, rodzice, Nauczyciele OSM	Cały rok	Psycholog/pedagog szkolny ZSM
		Profilaktyka i doskonalenie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach zawodowych i społecznych. (Pogadanki, lekcje wychowawcze, konsultacje).	Uczniowie OSM	Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele OSM, psycholog/pedagog szkolny ZSM
		Interwencja w sytuacjach kryzysowych.	Uczniowie OSM, nauczyciele OSM	Cały rok	Psycholog szkolny ZSM
		Poznanie sposobów radzenia sobie ze stresem, konstruktywnej komunikacji, (pogadanki, spotkania z psychologiem/pedagogiem, warsztaty, konsultacje).	Uczniowie OSM	Cały rok	Psycholog/pedagog szkolny ZSM
		Warsztaty, prelekcje, szkolenia doskonalące dla kadry OSM oraz rodziców (m. in. w zakresie interwencji kryzysowej, zachowań autodestrukcyjnych, depresji).	Nauczyciele OSM	Cały rok	Psycholog/pedagog szkolny ZSM
		Dostarczanie wiedzy o instytucjach świadczących pomoc na terenie Poznania i specyfice funkcjonowania instytucji pomocowych (pogadanka, warsztaty, materiały informacyjne).	Uczniowie OSM	Cały rok	Psycholog/pedagog szkolny ZSM, wychowawcy klas OSM
6.	Profilaktyka uzależnień od narkotyków, tytoniu, alkoholu, dopalaczy i środków psychotropowych.	Dostarczanie wiedzy na temat	Uczniowie,	Cały rok	Psycholog/pedagog

		mechanizmów uzależnień i przeciwdziałania nim (spotkania warsztatowe, materiały informacyjne).	rodzice, nauczyciele OSM		szkolny ZSM
		Realizacja projektu "Papierosy są do d..."	Klasa I i III OSM	Cały rok	Nauczyciel biologii i chemii
7.	Profilaktyka uzależnień od Internetu, komputera, smartphonów – cyberzagrożenia.	Dostarczanie wiedzy na temat mechanizmów uzależnień i przeciwdziałania nim (spotkania warsztatowe, pogadanka, analiza artykułów).	Uczniowie OSM, nauczyciele OSM	Cały rok	Psycholog/pedagog szkolny ZSM, wychowawcy klas OSM, specjaliści (w tym m. in. policja)
8.	Profilaktyka ochrony zdrowia. Propagowanie zdrowego stylu życia i dobrej kondycji fizycznej.	Realizacja ogólnopolskiego programu profilaktyki raka szyjki macicy – 1 jednostka lekcyjna z każdą klasą OSM	Uczniowie OSM	Październik 2023 – kwiecień 2024	Nauczyciel biologii OSM
		Pogadanki na temat zdrowego odżywiania. Dodatkowe zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu (np. łyżwy, rolki).	Uczniowie OSM	Cały rok	Nauczyciel wychowania fizycznego OSM, psycholog/pedagog ZSM

9.	<p>Profilaktyka ochrony zdrowia psychicznego.</p> <p>Rozwijanie kompetencji psychologicznych uczniów.</p> <p>Praca nad rozwijaniem i wzmacnianiem poczucia własnej wartości i umiejętności rozwiązywania problemów. Radzenie sobie z krytyką i rywalizacją.</p>	<p>Nauczenie rozpoznawania emocji i rozładowywania napięcia bez szkody dla siebie i innych, mediacje i rozwiązywanie konfliktów, wzmacnianie zasobów i doskonalenie umiejętności społecznych (pogadanki, analiza lektur szkolnych, tekstów, programów telewizyjnych, zajęcia warsztatowe, pogadanki, „Myślę pozytywnie”, spotkania i konsultacje indywidualne, materiały informacyjne).</p>	Uczniowie OSM	Cały rok	<p>Nauczyciele języka polskiego i języków obcych OSM, wychowawcy OSM, psycholog/pedagog szkolny ZSM</p>
10	<p>Zapobieganie agresji psychicznej i fizycznej oraz przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych i społecznych.</p>	<p>Zapobieganie i przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, społecznym i przemocowym wśród uczniów (warsztaty, pogadanki, artykuły, konsultacje).</p>	Uczniowie OSM, nauczyciele OSM, rodzice.	Cały rok	<p>Psycholog/pedagog szkolny ZSM</p>
		<p>Budowanie relacji przy wykorzystaniu porozumienia bez przemocy, czyli mowy ludzi, którzy troszczą się o siebie wzajemnie i pragną żyć w harmonii wg metody M. Rosenberg (spotkania warsztatowe wykorzystujące ćwiczenia z książki I Holler „Porozumienie bez przemocy”, zajęcia warsztatowe, pogadanki, „Myślę pozytywnie”)</p>	Uczniowie OSM	Cały rok	<p>Nauczyciele języka polskiego OSM, psycholog/pedagog szkolny ZSM</p>

Ewaluacja

Skuteczność programu wychowawczo - profilaktycznego, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny osób zaangażowanych w jego realizację, oceniana będzie pod koniec roku szkolnego. Informacje niezbędne do ewaluacji będą uzyskiwane za pomocą narzędzi, takich jak:

- bezpośrednio rozmowy z uczniami i rodzicami,
- obserwacje uczniów – prowadzenie dokumentacji przez wychowawców klas, nauczycieli, pedagoga, psychologa szkolnego,
- informacje zwrotne,
- analiza dokumentów istniejących w szkole (notatki, protokoły, plany pracy, sprawozdania),
- rozmowy z nauczycielami i wychowawcami.

Uzyskane wyniki posłużą do analizy przeprowadzonych działań – ich skuteczności, interpretacji wyników, możliwości i zagrożeń na przyszłość oraz potrzeby wprowadzenia ewentualnych zmian. Na podstawie wyników opracowane zostaną również zalecenia i propozycje do przyszłych działań, ich rodzajów i zakresów obszarów tematycznych.

Program opracowały:

Barbara Ciołkowska (Przewodnicząca zespołu przedmiotów ogólnokształcących)

Magdalena Gemba (Psycholog szkolny)